

Z dnešního pohledu je jen těžko uvěřitelné, že absolventka medicíny mohla být před nástupem upozorňována, že soudní lékařství se nehodí pro ženy a že přednostu ústavu tento fakt rád vysvětlí i jejímu manželovi, jak se to stalo doc. MUDr. Heleně Kvapilové (Plzeň), která se tím naštěstí nenechala odradit. V knize se čtenář též dozví, jak si sedá MUDr. Petr Lacina (Hradec Králové) v kupé ve vlaku a co taky může znamenat slovo „cukřenka“. Jak se zakládá nový ústav soudního lékařství ve městě s hodně vysokou kriminalitou, popsal doc. MUDr. Svatopluk Loyka, CSc. (Olomouc, Ostrava), poslední student, kterého ze soudního lékařství zkoušel prof. Rozmarič a kterému je přisuzováno první použití označení soudních lékařů jako „advokátů mrtvých“. Nové pracoviště soudního lékařství v třetím největším městě Libye, v Misuratě, budoval na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století doc. MUDr. Alexander Pilin, CSc. (Praha), v soukromí se věnující kynologii. Na jednom z největších případů české kriminalistiky sériového heparinového vraha pracoval prim. MUDr. Josef Pleskot (Hradec Králové), původně patolog a též znalec v kauze vraždících manželů Stodolových.

O svých cestách do Sovětského svazu a pobytu na Výzkumném ústavu soudního lékařství v Moskvě vyprávěl prim. MUDr. Vladimír Porubský (Bratislava), bývalý hlavní odborník pro soudní lékařství na Slovensku. Prof. MUDr. Jiří Štefan, DrSc. (Praha) přešel za studií z Brna studovat lékařství na hygienickou fakultu do Prahy, kde ale nikdo ze studentů nechtěl dělat hygienu; posléze nastoupil na Ústav soudního lékařství na Vinihraděch, kde strávil celý svůj profesní život, ale blízké mu byly i vinohrady v jeho rodišti na Jižní Moravě, kam pravidelně dojížděl. Plukovník MUDr. František Vorel, CSc. (Praha) se v rozhovoru věnoval svému působení na Ústavu leteckého zdravotnictví a vyšetřování leteckých nehod, např. té v Srbské Kamenici, kde přežila letecké neštěstí palubní stevardka jako jediná osoba na palubě. Vzpomínal i na několik případů, kde pitvu prováděl se svým synem doc. MUDr. Františkem Vorlem, CSc. (České Budějovice), který pak popisoval, jak probíhá výslech znalce vedený Státní bezpečností, jak řešil případ ženy nespravedlivě obviněné z pokusu otrávit svého manžela a jaká rizika hrozí v budoucnosti oboru soudní lékařství.

V knize Advokáti mrtvých je zachycena historie jednoho malého lékařského oboru, bohužel již někteří vypravěči se vydání knihy nedožili.

Slavnostní uvedení knihy se uskutečnilo 7. prosince 2017 ve Výukovém centru Lékařské fakulty v areálu FN Hradec Králové. V nových reprezentativních prostorách se konala velmi důstojná akce za účasti pozvaných hostů zejména z řad samotných narátorů, doprovázená promítáním historických fotografií. Dostavila se řada hlavních hrdinů knihy, samotných vypravěčů, emotivní byla účast již zesnulého Jiřího Štefana v zastoupení své dcery, plicní lékařky MUDr. Ivany Stachové.

Dle slov hlavního editora ke zrodu knihy pomohlo odhadem asi 400 lidí, kdy někteří z nich o tom ani nevěděli, neboť přispěli třeba jen kusou, ale přitom důležitou historickou informací. Je velmi cenné, že ze všech rozhovorů v knize číší vědomí vzájemné odborné pospolitosti, zejména při popisování účasti na soudnělékařských konferencích a sjezdech, které byly a stále jsou s oblibou navštěvovány. Věnování lze nalézt hned v úvodu ve znění: „Věnováno soudnělékařské obci“. Za celý obor soudního lékařství je třeba za vytvoření tohoto jedinečného díla tvůrcům a hlavně samotným narátorům poděkovat, neboť pomáhá ke splnění přání, které vyslovil ve svém proslovu doc. Vorel: „*Doufejme, že nikdo nikdy neřekne, že mrtví své advokáty nepotřebují*“.

MUDr. Mgr. Tomáš Vojtíšek, Ph.D.

Foto: Michaela Kalendová

ZPRÁVA ZE SJEZDU

Zpráva z XXV. Ostravských dnů forenzních věd

XXV. Ostravské dny forenzních věd se konaly tradičně v hotelu Sepetná na Ostravici ve dnech 18. - 20. 10. 2017. Netradiční však byla forma odborného semináře, a to na téma úrazy elektrickým proudem.

Ve středu 18. 10. večer zasedal výbor Společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie (zápis na <http://www.soudnilekarstvi.cz/wp-content/uploads/2014/04/Zápis-č.-17-ze-schůze-výboru-18.10.2017-v-Ostravici.pdf>). Zároveň a následně probíhalo posezení v Kolibě, tentokrát v duchu světa skautek, skautů a ostatních přátel přírody (Kam ti pořadatelé na ty nápady chodí?)

Odborný program ve čtvrtek 19. 10. 2017 naplnily vyzvané přednášky týkající se znaleckého posuzování jediného případu úrazu elektrickým proudem. Byly předneseny a v diskusi rozebrány znalecké posudky v oboru zdravotnictví odvětví soudní lékařství (provedené pitvy a posudky znalců příbrných orgánem činným v trestním řízení, posudky na vyžádání obhajoby, ústavní znalecký posudek na vyžádání soudu), odvětví toxikologie, psychologie a psychiatrie a v oboru elektrotechnika.

V pátek byl program věnován především kazuistikám týkajícím se soudnělékařského posuzování úrazu elektrickým proudem. Z této řady se vymykala sdělení policejních expertů. Nejzajímavějšími prezentacemi byly mikroskopické změny kůže v místě jednoznačného místa vstupu elektrického proudu s pouze minimálním protažením jader bazální vrstvy epidermis a zahřátí vody fungujícím vysoušečem vlasů po vhození do vody ve vaně a z toho plynoucí tepelné změny na těle zemřelého.

Kromě toho si účastníci užily čtvrteční společenský večer i volné chvíle v krásné přírodě Beskyd i v Relaxcentru hotelu. náš dík patří pořadatelům v čele s MUDr. Margitou Smatanovou, Ph.D. a celému kolektivu ÚSL FN Ostrava přednosty MUDr. Igora Dvořáčka Ph.D.

Doc. MUDr. František Vorel, CSc.

ostravské dny forenzních věd